

kortom

Bestrijden invasieve kreeften met paling

Invasieve rivierkreeften, zoals de Californische rivierkreeft (*Pacifastacus leniusculus*) en de rode Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus clarkii*), hebben door hun eet- en graafgedrag sterk negatieve effecten op amfibieën, vegetatie en de waterkwaliteit in de gebieden waar ze aanwezig zijn. Aangezien beide rivierkreeftsoorten op de Europese Verordening 1143-2014 (de 'Unielijst') met regels voor de omgang met invasieve exoten staan, is het bestrijden of beheersen van deze exoten voor de eigenaren van terreinen verplicht. Klassieke bestrijdingsmethodes, zoals het grootschalig afvangen en het droogzetten van poelen, zijn erg kostbaar en op de lange termijn vaak niet duurzaam als bestrijdingsmethode, omdat de kreeften zich razendsnel voortplanten en poelen snel herkoloniseren. Hierdoor zijn er enkele jaren na het uitvoeren van maatregelen tegen de exoten snel weer duizenden exemplaren aanwezig. Stichting Bargerveen en Natuurbalans Limes-Divergens voeren samen, in opdracht van de provincie Noord-Brabant, een wetenschappelijk onderzoek uit naar systeemgerichte bestrijding van deze invasieve rivierkreeften. De onderzoeksvraag betreft: hoe zijn ecosystemen meer weerbaar

te maken tegen invasies van rivierkreeften waardoor grootschalig ingrijpen niet voortdurend noodzakelijk is? Onder andere door het uitzetten van paling (*Anguilla anguilla*) onderzoeken we of het mogelijk is de aantallen invasieve rivierkreeften onder controle te houden in verschillende poelen rondom Tilburg. Van deze inheemse vissoort is namelijk bekend dat ze de invasieve rivierkreeften eten. Naar verwachting stabiliseert het aantal kreeften in de poelen zich op een laag niveau, wat zal moeten blijken uit het minder vangen van kreeften tijdens de tweejaarlijkse monitoringsronden in deze poelen. Gedurende het onderzoek wordt niet alleen de kreeftenstand maar ook de water- en vegetatiekwaliteit en de paling- en amfibieënstand gemonitord. Gedurende het onderzoek wordt de groei en gezondheid van de paling in de gaten gehouden, we gaan zeer zorgvuldig om met deze bedreigde soort. In drie van de vier poelen waar paling is uitgezet kwamen ten tijde van uitzetten geen zeldzame amfibieën (meer) voor. In de vierde poel is voor het uitzetten van de paling eenmaal knoflookpad gezien.

De eerste resultaten zijn zeer succesvol voor bestrijding van de Californische rivierkreeft: In drie poelen waar paling is uitgezet zijn in 2021 helemaal geen Californische rivierkreeften meer gesignaleerd. In de vierde poel, waar voorafgaand aan het uitzetten van paling in 2019 nog 421 exemplaren werden gevangen, waren deze in 2021 gereduceerd tot slechts 61. Voor de rode Amerikaanse rivierkreeft zijn de resultaten gelijkend met lage aantallen, maximaal 72 per poel. Helaas is er voor deze soort ook minder goed nieuws: de soort heeft zich naar meer locaties verspreid. Waar deze soort in 2019 nog maar in twee poelen is vastgesteld, waren dit in 2021 alle vier de poelen waar paling is uitgezet. De aantallen rode Amerikaanse rivierkreeften zijn echter nog wel laag (22, 14, 72 en 22 individuen). De rode Amerikaanse rivierkreeften verlaten in tegenstelling tot de Californische rivierkreeften uit eigen initiatief waterwegen op zoek naar nieuwe voortplantingswateren. In de buurt van de poelen gebruikt voor dit onderzoek is een waterweg (de Oude Leij) waar

het aantal rode Amerikaanse rivierkreeften sterk toeneemt. Waarschijnlijk hebben de rode Amerikaanse rivierkreeften van hieruit de onderzoekspoelen gekoloniseerd. Het onderzoek loopt tot het einde van 2023. Gedurende deze periode moet blijken of ook de rode Amerikaanse rivierkreeft effectief is te onderdrukken door de paling. Ook moet dan blijken of de amfibieënstand, de water- en vegetatiekwaliteit zijn verbeterd. In de poel waar voor het uitzetten van de paling knoflookpad is vastgesteld is na de uitzetting nog tweemaal knoflookpad waargenomen. Nu het aantal rivierkreeften daar sterk is afgenomen is er hoop dat deze zeldzame soort zich in dit water voor het eerst gaat voortplanten. Ook lijkt er al een toename van algemene amfibiesoorten zichtbaar in alle vier de poelen. Aan het einde van de onderzoeksperiode wordt de uitgezette paling teruggevangen en vrijgelaten in voor hen geschikt habitat.

Laura van Veenhuisen (Stichting Bargerveen) & Pim Lemmers (Natuurbalans Limes-Divergens)
l.vanveenhuizen@science.ru.nl

